VEGYIANYAG HÍRLEVÉL

LEVEGŐ MUNKACSOPORT - MTVSZ, 2005. OKTÓBER

MÉRGEZETT MAGZATOK?

Amerikai vizsgálatok szerint a veszélyes vegyi anyagok a köldökzsinóron keresztül bejutnak a magzatba. Az Egyesült Államok szenátusa a felmérés hatására törvénytervezetet készít elő a vegyi anyagok szigorúbb szabályozására.

NE HARAPJON CITROMBA!

Magyarországon is kapható olyan citrom, amelyen felirat figyelmetet arra, hogy a héj fogyasztása nem ajánlott. A veszélyes növényvédő szereket már évtizedek óta használják a déligyümölcsök tartósításra, de korábban a forgalmazóknak erre nem kellett felhívniuk a vásárlók figyelmét.

ELKEZDŐDTEK A BIZOTTSÁGI SZAVAZÁSOK A REACH-RŐL

Szeptemberben két az ipari lobbi által erősen befolyásolt Bizottság az Ipari, Kutatási és Energiaügyi (ITRE), illetve Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO) fejtette ki véleményét a REACH tervezetről.

AZ USA IS KÖVETI AZ ELŐREMUTATÓ EURÓPAI VEGYI ANYAG SZABÁLYOZÁST

Az USÁ-ban is elindult egy a REACH-hoz hasonló törvényhozási kezdeményezés, melynek elsődleges célja a gyermekek védelme a vegyi anyagok egészségkárosító káros hatásaival szemben.

MÉRGES HURRIKÁN

A Katrina hurrikán okozta áradások több vegyi üzemet is érintettek, az azokból kiszabadult vegyi szennyeződések miatt jelentkező hosszú távú hatások nehezen becsülhetők.

NŐURALOM KÖVETKEZIK?

Újabb megerősítést nyert az a gyanú, hogy a hormonháztartást befolyásoló vegyi környezetszennyezés képes befolyásolni a megszületŐ magzatok nemét. Egy a vegyi üzemek által elszennyezett kanadai indián rezervátumban évről-évre csökken az újszülöttek közt a fiúk aránya.

MÉRGEZETT MAGZATOK?

Korábbi kutatások alapján már ismertté vált, hogy a vegyipar termékei a felnőttek és a gyermekek vérében is megtalálhatóak. Arról azonban eddig keveset tudtunk, hogy a magzatokba mennyi mesterséges vegyi anyag jut. Az amerikai Környezetvédelmi Munkacsoport (Environmental Working Group) nevű civil szervezet megbízásából 2004-2005-ben 413 féle vegyi anyagot keresve, 10 újszülött köldökzsinórját elemezték Átlagosan 200 különféle vegyi anyagot találtak egy-egy baba köldökzsinórvérében. Az eredmény egyértelműen mutatja, hogy a várandós nők vérébe kerülő mesterséges vegyi anyagok egyenesen a magzatba jutnak. A vizsgálatok során összesen 287 különböző vegyi anyagot találtak, közülük 209-et még soha nem mutattak ki köldökzsinórvérből. A vizsgált vegyi anyagok közül 180 anyag rákot, 217 idegrendszeri problémákat, 208 pedig születési vagy fejlődési rendellenességeket eredményez. Ráadásul a magzatok jóval érzékenyebbek a vegyi anyagok okozta káros hatásokra, mint a felnőttek.
A megoldást hasonlóképpen látják az Atlanti-óceán két partján. Az EU már évek óta dolgozik a vegyi anyagokkal kapcsolatos új szabályozáson (REACH), az Egyesült Államokban pedig most van születőben egy hasonló javaslat.
Az amerikai tervezet szélesebb körű helyettesítési elvet irányoz elő, amely támogatja a biztonságosabb alternatívák kifejlesztését és használatát, addig a REACH ebből a szempontból kifejezetten gyenge.

(A WWF Magyarország, a Levegő Munkacsoport, a Magyar Természetvédők Szövetsége, a Greenpeace és a Fauna sajtóközleménye az Environmental Working Group tanulmánya alapján)

NE HARAPJON CITROMBA!

Magyarországon is kapható olyan citrom, amelyen felirat figyelmeztet arra, hogy a héj fogyasztása nem ajánlott. Az Argentínából származó citromot difenillel és tiabenzollal kezelték, melyek gombaölő, penészedést gátló tartósítószerek. Buzás Judit tisztifőorvos szerint ezek a szerek bőrérzékenységet, irritációt okozhatnak. Állatkísérletek során nagyobb mennyiségben a szervezetbe kerülve hólyagrákot, vesebántalmakat és fejlődési rendellenességeket okoztak.
A fenti gombaölőket már évtizedek óta használják tartósításra, csakhogy korábban a forgalmazóknak erre nem kellett felhívniuk a vásárlók figyelmét. Most azonban a nagy-, és a kiskereskedőknek is figyelmeztetniük kell a vásárlókat.
Ezek a gombaölő szerek vízben rosszul oldódnak, ezért azzal, hogy megmossuk a gyümölcsöket, nem tudjuk eltávolítani őket.

([origo])

ELKEZDŐDTEK A BIZOTTSÁGI SZAVAZÁSOK A REACH-RŐL

Ahhoz, hogy egy jogszabály megszülethessen a EU-ban, az Unió számos intézményén kell "átmennie". Az EU kettős döntéshozatali rendszerében a Bizottság által előkészített anyagokról a Tanács és a Parlament dönt. Az új vegyi anyag szabályozás röviden: REACH tervezetét 2003-ban hozta nyilvánosságra a Bizottsága, amit azóta a tagállami kormányokból álló Európa Tanács alakítgat. A Tanács elnöksége fél évente rotálódik a tagállamok között. Jelenleg Nagy-Britannia a soros elnök, amely igyekszik

mindent megtenni annak érdekében, hogy mihamarabb életbe lépjen a REACH. A törvényalkotási folyamat felgyorsítása érdekében a tagállamok korábbi hozzászólásai alapján kidolgoztak egy reményeik szerint a tagállamokon túl az iparnak és a zöldeknek is megfelelő tervezetet.
Az Európai Parlament benne a 24 magyar képviselővel várhatóan novemberben fog első körben szavazni a REACH-ről. Ezt megelőzően a különböző parlamenti bizottságok fejti ki véleményüket. Szeptember második hetében két korántsem a környezetvédelem iránt elkötelezett Bizottság, az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság (ITRE) illetve Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO). Nem meglepő módon e két az ipari lobbi által erősen befolyásolt Bizottság álláspontjával próbálta minden pontján gyengíteni a REACH-et. A Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság (ENVI) október elején születő álláspontja várhatóan egészen más értékrendet fog tükrözni.

(Simon Gergely)

AZ USA IS KÖVETI AZ ELŐREMUTATÓ EURÓPAI VEGYI ANYAG SZABÁLYOZÁST

Egy amerikai szenátor Frank R. Lautenberg és társai lépéseket tettek egy új – az európai REACH-tervezethez hasonló – vegyi anyag szabályozás érdekében. A gyermekeket védő vegyi anyagok törvényének (Child Safe Chemicals Act, röviden CSCA) előterjesztése egyidőben jelent meg az amerikai kormány beruházásait felügyelő szervnek (GAO) jelentésével, mely a korábbi 29 éves vegyi anyag szabályozási rendszer hatástalanságát mutatja be.
Az amerikai tervezet több ponton is a REACH-hez hasonló elveket tartalmaz:

- a vegyi anyagok egységes szabályozása,
- a terhek áthelyezése az állami apparátusról a gyártóra,
- a káros hatásokkal kapcsolatos információhoz jutás joga,

azonban az amerikai tervezet a REACH jelenlegi változatánál szélesebb helyettesítési kötelezettséget írna elő.

(EEB)

MÉRGES HURRIKÁN

A Katrina hurrikán hatására augusztus 29-én több méter magasan elöntötte a tenger New Orleans városát. A természeti csapás során néhol igen jelentős vegyiparral rendelkező térségeket, melyet a helyiek Cancer Alley-nek (Rákosok völgye) becéznek, is elöntött az áradat. A vegyi üzemekben és raktárakban keletkezett károk miatt jelentős mennyiségű mérgező anyag került a szabadba. Az elöntés miatt a lakott területek olyan mérgező anyagokkal is szennyeződtek, mint a vinil-klorid, vagy különféle kőolaj-származékok, jelentős ólomszennyeződést is kimutattak a területen.
Az már csak hab a tortán, hogy a természeti csapás következtében jelentkező üzemanyag-hiányt, rosszabb minőségű benzin és gázolaj piacradobásával enyhítették az USÁ-ban. Az engedélyezettnél magasabb kéntartalmú gázolajokat ideiglenesen szeptember 15-éig lehetett értékesíteni.

(Greenpeace; greenfo)

NŐURALOM KÖVETKEZIK?

Újabb megerősítést nyert az a gyanú, hogy a hormonháztartást befolyásoló vegyi környezetszennyezés képes befolyásolni a megszülető magzatok nemét: a vegyipari gyártelepek peremén található egyik kanadai indián rezervátumban az utóbbi években feleannyi fiú születik, mint lány. Az ottawai egyetem kutató orvosai Constanze Mackenzie vezetésével az Aamjiwnaang indiánok kérésére évek óta keresik, mi lehet az oka, hogy az utóbbi tíz évben évről évre csökken a születő fiúgyermekek aránya. Tíz évvel ezelőtt, még minden rendben volt, kicsivel több fiú született, mint lány. Mostanra az arány 46 fiú és 86 lány - mutatott rá Mackenzie az amerikai egészségügyi szervezet (NIH) kiadványában megjelent cikkében.
A pontos okok megállapítása nehéz feladat, mert tudni kellene, hogy az anyát vagy az apát, mikor, milyen életkorban érte hatás, és hogy a számba jöhető vegyületek közül melyek játszottak döntő szerepet. A kutatásokat a The New Scientist című brit tudományos folyóirat régóta nyomon követi.
Júniusban jelent meg az a hír, hogy a ftalát vegyületnek kitett várandós anyák fiai kisebb nemi szervvel születnek. A most vizsgált, 850 lelket számláló közösség Kanada egyik leginkább iparosodott környéken él, a "Sarnia-Lambton Chemical Valley" völgyben Ontario mellett. Az emberek vérét még nem vizsgálták, de a helyi talajban sok hormonhatású hexaklórbenzol (HCB) vegyület található, s a gyárakból ftalát vegyületek is kikerülnek.

(greenfo)

Kérjük, hogy a hírlevéllel kapcsolatos észrevételeit, illetve le- és feliratkozási szándékát a következő e-mail címen jelezze: reach@levego.hu !

A vegyi anyag hírlevelet összeállította: Pál János

Készült a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetsége vegyi anyag kampánya keretében.
Simon Gergely, Pál János (LMCS) & Dragos Tibor (MTVSZ)

További információ a témában:
www.mtvsz.hu/vallalat
www.levego.hu/vegyianyag
www.wwf.hu/detox